

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

2013. gada 13. decembrī*

Tiesību aktu tuvināšana — ĢMO apzināta izplatīšana vidē — Tirdzniecības atļaujas izsniegšanas procedūra — EFSA zinātniskie atzinumi — Komitoloģija — Regulatīvā procedūra — Būtisku procedūras noteikumu pārkāpums — Jautājuma izskatīšana pēc savas ierosmes

Lieta T-240/10

Ungārija, ko pārstāv *M. Fehér* un *K. Szijjártó*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta

Francijas Republika, ko pārstāv *G. de Bergues* un *S. Menez*, pārstāvji,

Luksemburgas Lielhercogiste, ko sākotnēji pārstāvēja *C. Schiltz*, vēlāk — *P. Frantzen* un visbeidzot — *L. Delvaux* un *D. Holderer*, pārstāvji,

Austrijas Republika, ko pārstāv *C. Pesendorfer* un *E. Riedl*, pārstāvji,

un

Polijas Republika, ko sākotnēji pārstāvēja *M. Szpunar*, *B. Majczyna* un *J. Sawicka*, vēlāk — *M. Majczyna* un *J. Sawicka*, pārstāvji,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja *A. Sipos* un *L. Pignataro-Nolin*, vēlāk — *A. Sipos* un *D. Bianchi*, pārstāvji,

atbildētāja,

par lūgumu atcelt Komisijas 2010. gada 2. marta Lēmumu 2010/135/ES par kartupeļu produkta (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 linija), kas ģenētiski modificēts, lai palielinātu amilopektīna saturu cietē, laišanu tirgū saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/18/EK (OV L 53, 11. lpp.) un Komisijas 2010. gada 2. marta Lēmumu 2010/136/ES, ar ko ļauj laist tirgū barību, kas ražota no ģenētiski modificētiem kartupeļiem EH92-527-1 (BPS-25271-9), un ar ko pieļauj nejaušu vai tehniski nenovēršamu šo kartupeļu sastopamību pārtikā un citos barības produktos, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1829/2003 (OV L 53, 15. lpp.).

* * Tiesvedības valoda — ungāru.

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: I. Labucka, kas pilda priekšsēdētājas pienākumus, tiesneši S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*] un M. Kančeva [*M. Kancheva*] (referente),

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 18. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

Ģenētiski modificēto organismu tirdzniecības atļaujas izsniegšanas sistēma

- 1 Ģenētiski modificēto organismu (turpmāk tekstā – “ĢMO”) tirdzniecības atļaujas (turpmāk tekstā – “TA”) sistēma Savienības tiesībās ir balstīta uz piesardzības principu un it īpaši principu, ka šie organismi vai tos ietveroši produkti var tikt izplatīti vidē vai laisti tirgū tikai tad, ja tiem ir saņemta atļauja, kas piešķirta konkrētiem izmantojumiem un pakārtota nosacījumiem, kuri noteikti, pamatojoties uz katrā konkrētajā gadījumā veikto risku zinātnisko novērtējumu.
- 2 Šo sistēmu veido divi galvenie leģislatīvie akti, no kuriem viens ir par ĢMO apzinātu izplatīšanu vidē vispār, bet otrs – konkrēti par ģenētiski modificētu pārtiku un barību.
- 3 Pirmais leģislatīvais akts ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 12. marta Direktīva 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu (OV L 106, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 15. nod., 6. sēj., 77. lpp.).
- 4 Atbilstoši Direktīvas 2001/18 4. panta 2. punktā noteiktajam:
“Jebkura persona, pirms tā iesniedz paziņojumu saskaņā ar B [ĢMO apzināta izplatīšana tādos nolūkos, kas nav laišana tirgū] vai C [tādu produktu laišana tirgū, kas satur ĢMO vai sastāv no tiem] daļu, novērtē vides riskus. Informācija, kas var būt vajadzīga vides risku novērtēšanai, ir izklāstīta III pielikumā. Dalībvalstis un Komisija nodrošina to, ka ĢMO, kas satur gēnus, kuriem ir raksturīga rezistence pret antibiotikām, ko lieto medicīniskajā un veterinārajā aprūpē, novērtējot vides riskus, jo īpaši ņem vērā, lai identificētu un pakāpeniski pārtrauktu tādu pretantibiotiku rezistences marķieru klātbūtni ĢMO, kuri var nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku veselību un vidi. Šī pakāpeniskā pārtraukšana notiek līdz 2004. gada 31. decembrim attiecībā uz tiem ĢMO, ko laiž tirgū saskaņā ar C daļu, un līdz 2008. gada 31. decembrim attiecībā uz tiem ĢMO, kas atļauti saskaņā ar B daļu.”
- 5 Direktīvas 2001/18 II pielikumā, redakcijā ar tajā izdarītajiem grozījumiem, ir vispārīgi aprakstīts sasniedzamais mērķis, apsveramie elementi un vispārīgie principi un metodoloģija, kas jāievēro, lai novērtētu vides riskus, kas minēti direktīvas 4. pantā. Tas jālasa savienojumā ar Komisijas 2002. gada 24. jūlija Lēmumu 2002/623/EK, ar ko nosaka metodiskas norādes, kuras papildina II pielikumu Direktīvā 2001/18 (OV L 200, 22. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 15. nod., 7. sēj., 118. lpp.).
- 6 Direktīvā 2001/18, konkrēti tās 13.–19. pantā, saskaņotās procedūras princips ir tāds, ka dalībvalsts kompetentā iestāde, saņemusi uzņēmuma paziņojumu, kam pievienots vides risku novērtējums, pēc savas ierosmes piešķir atļauju, par kuru citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm vai Eiropas Komisijai ir iespēja paust savas atsauksmes vai iebildumus.

- 7 Direktīvas 2001/18 18. panta “Kopienas kārtība iebildumu gadījumā” 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

“Ja kāda kompetentā iestāde vai Komisija ceļ un uztur iebildumus saskaņā ar 15., 17. un 20. pantu, tad 120 dienās pieņem un publicē lēmumu 30. panta 2. punktā noteiktajā kārtībā. [..]”

- 8 Direktīvas 2001/18 30. panta “Komitoloģija” 2. punktā ir izdarīta atsauce uz tā dēvēto “komitoloģijas lēmuma” procedūru, kas paredzēta 5. pantā Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumā 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (OV L 184, 23. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 1. nod., 3. sēj., 124. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2006. gada 17. jūlija Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 11. lpp.).

- 9 Otrais galvenais lēģislatīvais akts jautājumā par Savienības tiesībās paredzēto sistēmu, kādā izsniedzamas ĢMO TA, ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV L 268, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 13. nod., 32. sēj., 432. lpp.). Šajā regulā ir izveidota vienota un attiecībā pret Direktīvā 2001/18 saskaņoto vispārīgo sistēmu speciāla sistēma, kādā atļaujama ģenētiski modificēta pārtika (II nodaļa) un ģenētiski modificēta barība (III nodaļa). Šajā vienotajā sistēmā atļaujas pieteikumu vērtē uzreiz Savienības līmenī, apspriežoties ar dalībvalstīm, un jautājumā par atļauju galīgo lēmumu pieņemt ir Komisijas vai attiecīgajā gadījumā – Eiropas Savienības Padomes ziņā.

- 10 Komisija un Padome savus lēmumus balsta uz zinātniskajiem atzinumiem, ko sniedz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA), kuras darbība tiek reglamentēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulā (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 15. nod., 6. sēj., 463. lpp.). Šajā regulā ir noteikti vispārīgie principi risku novērtēšanai visās jomās, kam ir tieša vai netieša ietekme uz pārtikas un barības piegādes drošumu, tostarp ĢMO jautājumā. Ir paredzēts, ka EFSA veic risku novērtēšanu arī saistībā ar procedūru Direktīvā 2001/18 paredzēto Kopienas iebildumu gadījumā.

- 11 Regulas Nr. 1829/2003 7. panta 1. un 3. punktā un 19. panta 1. un 3. punktā, kas formulēti identiski un rodami attiecīgi šīs regulas II un III nodaļā, ir noteikts:

“1. Trīs mēnešu laikā pēc [EFSA] atzinuma saņemšanas Komisija 35. pantā minētajai komitejai iesniedz lēmumprojektu attiecībā uz pieteikumu, ņemot vērā [EFSA] atzinumu, Kopienas tiesību aktu attiecīgos noteikumus un citus pamatotus faktoros, kas attiecas uz izskatāmo jautājumu. Ja lēmumprojekts nav saskaņā ar [EFSA] atzinumu, Komisija sniedz atšķirību pamatojumu.

[..]

3. Galīgo lēmumu par pieteikumu pieņem saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto procedūru.”

- 12 Regulas Nr. 1829/2003 35. panta “Komitejas procedūra” 2. punktā – gluži tāpat kā Direktīvā 2001/18 (skat. iepriekš 8. punktu) – ir izdarīta atsauce uz Lēmuma 1999/468 5. pantā paredzēto procedūru.

Regulatīvā procedūra

- 13 Lēmuma 1999/468 5. panta “Regulatīvā procedūra” redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Lēmumu 2006/512, formulējums ir šāds:

“1. Komisijai palīdz regulatīvā komiteja, kurā ir dalībvalstu pārstāvji un kuras priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.

2. Komisijas pārstāvis komitejai iesniedz veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par projektu termiņā, kuru priekšsēdētājs var noteikt atbilstīgi jautājuma steidzamībai. Atzinumu sniedz, pieņemot lēmumu ar tādu balsu vairākumu, kāds Līguma 205. panta 2. un 4. punktā paredzēts lēmumiem, kuri Padomei jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsu skaitu komitejā nosaka minētais pants. Priekšsēdētājs nebalso.

3. Komisija, neskarot 8. pantu, pieņem paredzētos pasākumus, ja tie atbilst komitejas atzinumam.

4. Ja paredzētie pasākumi nesaskan ar komitejas atzinumu vai atzinums nav sniegts, Komisija nekavējoties iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamajiem pasākumiem un informē Eiropas Parlamentu.

5. Ja Eiropas Parlaments uzskata, ka atbilstīgi pamataktam, kas pieņemts saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru, iesniegtais Komisijas priekšlikums pārsniedz pamataktā noteiktās īstenošanas pilnvaras, tas informē Padomi par savu nostāju.

6. Padome, ja vajadzīgs, ņemot vērā visas šādas nostājas, var pieņemt lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu termiņā, ko nosaka katrā pamataktā, bet kurš noteikti nav ilgāks kā trīs mēneši pēc informācijas nodošanas dienas Padomei.

Ja šajā termiņā Padome ar kvalificētu balsu vairākumu ir norādījusi, ka tā iebilst priekšlikumam, Komisija to izskata atkārtoti. Tā var iesniegt grozīto priekšlikumu Padomei, atkārtoti iesniegt priekšlikumu vai ierosināt tiesību akta projektu, pamatojoties uz Līgumu.

Ja minētā termiņa beigās Padome nav pieņēmusi ierosināto ieviešanas aktu vai norādījusi iebildumus ieviešanas pasākumu priekšlikumā, ierosināto ieviešanas aktu pieņem Komisija.”

- 14 Regulatīvās komitejas, kuru kompetencē ir piedalīties Komisijas saskaņā ar Direktīvu 2001/18 un Regulu Nr. 1829/2003 piešķirto īstenošanas pilnvaru izmantošanā, ir attiecīgi saskaņā ar minētās direktīvas 30. panta 1. punktu izveidotā Regulatīvā komiteja jautājumā par ģenētiski modificētu organismu izplatīšanu vidē un minētās regulas 35. panta 1. punktā paredzētā un saskaņā ar Regulas Nr. 178/2002 58. pantu izveidotā Pastāvīgā Pārtikas aprītes un dzīvnieku veselības komiteja.

Tiesvedības priekšvēsture

Produkts, uz kuru attiecas atļauja

- 15 Ģenētiski modificētais kartupeļu produkts ar nosaukumu *Amflora* (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 līnija) ir kartupelis, kura amilāzes sastāvdaļa ir tikusi modificēta. Tam ir raksturīgs tik palielināts amilopektīna saturs, ka tā ciete sastāv gandrīz vienīgi no amilopektīna. Šādi tas atšķiras no ģenētiski nemodificēta kartupeļa, kura cietē ir 15 līdz 20 % amilozes un apmēram 80 līdz 85 % amilopektīna. Tas paver iespēju optimizēt amilopektīna iegūšanu rūpnieciskiem lietojumiem, tostarp pulpa, šķiedru vai līmju ražošanai.
- 16 Ģenētiskā modifikācija izpaužas tādējādi, ka kartupeļu *Amflora* genomā tiek ievadīts gēns ar nosaukumu “nptII” (neomicīna fosfotransferāze II) (turpmāk tekstā – “gēns *nptII*”). Gēns *nptII* pieder antibiotiku rezistences marķierģēnu (turpmāk tekstā – “ARM gēni”) kategorijai. Ģenētiskajā modifikācijā marķierģēnu uzdevums ir saiknē ar vēlamo īpašību nesošo gēnu iezīmēt sūnas, kurās ir sekmīgi notikusi šī operācija. ARM gēni savu funkciju pilda, pateicoties nodrošinātajai rezistencei pret antibiotikām. Konkrēti gēns *nptII* izrāda rezistenci pret aminoglikozīdu saimei piederošajām antibiotikām neomicīnu, kanamicīnu un gentamicīnu.

Atļaujas pieteikumi

- 17 1996. gada 5. augustā Zviedrijas kompetentā iestāde saņēma Direktīvā 90/220 paredzēto paziņojumu no kāda *BASF Plant Science GmbH* (turpmāk tekstā – “*BASF*”) meitasuzņēmuma *Amylogene HB*, kas vēlāk pārtapis *Plant Science Sweden AB*. Šajā paziņojumā tika lūgts izsniegt kartupeļu *Amflora* TA to audzēšanai rūpnieciskām vajadzībām (cietes ražošanai) un atvasināto produktu iegūšanai (kartupeļu mīkla), vienlaikus minot barības ražošanu un nejaušu klātbūtni pārtikā.
- 18 Pēc tam, kad 2001. gada 17. aprīlī bija stājusies spēkā Direktīva 2001/18 un 2003. gada 7. novembrī Regula Nr. 1829/2003, *BASF* savu paziņojumu Zviedrijas kompetentai iestādei sadalīja divās daļās, pirmā – attiecībā uz kartupeļu *Amflora* TA audzēšanai un izmantošanai rūpnieciskām vajadzībām, un otrā – attiecībā uz TA barības ražošanai un nejauši klātbūtni pārtikā. Otrā sava minētajai iestādei veiktā paziņojuma daļu tā atsauca tālab, lai iesniegtu TA pieteikumu Regulā Nr. 1829/2003 paredzētajā vienotajā procedūrā, bet saglabāja sava šai iestādei veiktā paziņojuma pirmo daļu saskaņā ar Direktīvu 2001/18. 2003. gada decembrī tā šai pirmajai daļai pievienoja vides risku novērtējumu atbilstoši Direktīvas 2001/18 II pielikumā esošajiem noteikumiem.
- 19 2004. gada 8. aprīlī Zviedrijas kompetentā iestāde pieņēma savu novērtējuma ziņojumu un to nosūtīja Komisijai. Šajā novērtējuma ziņojumā tā norādīja, ka produkta izmantošana rūpnieciskām vajadzībām esot droša, taču esot svarīgi, lai produkts netiktu laists pārtikas un barības aprītē, jo tā izmantošana pārtikas vajadzībām nav tikusi pilnībā novērtēta. Tā secināja, ka kartupeļi *Amflora* var tikt laisti tirgū pakārtoti izvirzītajiem nosacījumiem un paziņotājas paredzētajiem izmantojumiem.
- 20 Komisija pārsūtīja Zviedrijas kompetentās iestādes novērtējuma ziņojumu citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Vairākas dalībvalstis, tostarp Ungārija, sniedza atsauksmes. Savās 2004. gada 3. jūlija atsauksmēs Ungārija norādīja, ka paziņotājam esot vajadzējis, pirmkārt, pirms TA piešķiršanas piemērot kvantitatīvās noteikšanas metodi un, otrkārt, veikt turpmāku izpēti par kartupeļu *Amflora* izmantošanu barībā un tās iespējami kaitīgo ietekmi uz cilvēku veselību, ņemot vērā barošanās ķēdes [pārtikas un barības aprites] piesārņojuma risku.
- 21 2005. gada 9. februārī Komisija saskaņā ar Direktīvas 2001/18 28. panta 1. punktu un Regulas Nr. 178/2002 22. pantu un 29. panta 1. punktu lūdza *EFSA* veikt risku novērtējumu.
- 22 Līdztekus tam 2005. gada 28. februārī attiecībā uz barības un pārtikas ražošanu *BASF* saskaņā ar Regulas Nr. 1829/2003 5. un 17. pantu paziņoja atļaujas pieteikumu Apvienotās Karalistes kompetentajai iestādei. 2005. gada 25. aprīlī šis pieteikums saskaņā ar minētās regulas 6. panta 4. punktu un 18. panta 4. punktu tika nosūtīts Komisijai.

Risku novērtējumi un komitoloģijas procedūras

- 23 2004. gada 2. aprīlī *EFSA* zinātniskā grupa ĢMO jautājumos (turpmāk tekstā – “*ĢMO grupa*”) pēc savas ierosmes sniedza atzinumu par ARM gēnu izmantošanu ģenētiski modificētajos augos (jautājums *EFSA-Q-2003-109*, *The EFSA Journal* (2004) 48, 1-18; turpmāk tekstā – “2004. gada atzinums”). Šajā atzinumā *EFSA* klasificēja ARM gēnus trīs grupās atbilstoši dažādiem kritērijiem. Konkrēti, I grupā bija visnebīstamākie, proti, ARM gēni, kuri jau ir plaši sastopami augsnē un zarnu trakta baktērijās un kuru izraisītajai rezistencei pret antibiotikām vai nu nav ārstnieciskas nozīmes, vai ir tikai niecīga ārstnieciskā nozīme cilvēku un veterinārajā medicīnā. Atbilstoši šai klasifikācijai trīs grupās *EFSA* vienlīdz veica zināmo ARM gēnu klasificēšanu, no kuras izriet svarīgas sekas jautājumā par atļauju šos gēnus izmantot eksperimentālos nolūkos (ieteikts attiecībā uz I un II grupu, bet ne III grupu) vai laist tirgū (ieteikts attiecībā tikai uz I grupu, bet ne II un III grupu). Gēns *nptIII*, kas ir viens no ģenētiski modificēto augu selekcijā visvairāk izmantotajiem ARM gēniem, tika klasificēts I grupā.

- 24 2005. gada 7. decembrī ĢMO grupa sniedza divus visnotaļ līdzīga satura atzinumus. Pirmajā atzinumā par kartupeļu *Amflora* laišanu tirgū audzēšanai un rūpnieciskās cietes ražošanai, kas publicēts 2006. gada 24. februārī (jautājums EFSA-Q-2005-023, *The EFSA Journal* (2006) 323, 1-20; turpmāk tekstā – “2005. gada atzinums”), būtībā EFSA secināja, ka ir neiespējami, ka minēto kartupeļu laišanai tirgū ierosinātajos izmantošanas veidos būtu cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi kaitīgas sekas. Otrajā atzinumā par šo kartupeļu laišanu tirgū pārtikā un barībā, kas publicēts 2006. gada 10. novembrī (jautājums EFSA-Q-2005-070, *The EFSA Journal* (2006) 324, 1-20), EFSA vienlīdz secināja par kaitīgu seku neiespējamību ierosinātajos izmantošanas veidos.
- 25 2006. gada 4. decembrī Regulatīvā komiteja jautājumā par ģenētiski modificētu organismu izplatīšanu vidē saskaņā ar Lēmuma 1999/468 5. panta 2. punktu apsprieda kādu Komisijas iesniegtu projektu lēmumam par kartupeļu produkta (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 līnija), kas ģenētiski modificēts, lai palielinātu amilopektīna saturu cietē, laišanu tirgū saskaņā ar Direktīvu 2001/18. Minētajai komitejai neizdevās panākt kvalificētu balsu vairākumu par vai pret šo Komisijas iesniegto pasākumu projektu. Balsu sadalījums bija šāds: 134 balsis “par”, 109 balsis “pret” un 78 “atturas”.
- 26 2007. gada 25. janvārī Komisija lūdza Eiropas Zāļu aģentūrai (EMA) apstiprināt, vai, ņemot vērā aminoglikozīdus (kuru vidū ir neomicīns un kanamicīns) par kritiskām vai ļoti svarīgām antibiotikām kvalificējušās Pasaules Veselības organizācijas (PVO) nostāju, šo antibiotiku pašreizējā vai nākotnē iespējamā izmantošana joprojām atbilst EFSA 2004. gada atzinumam, kurā tās ierindotas starp tām, kam vai nu ārstnieciskās nozīmes nav vispār, vai arī tā ir niecīga.
- 27 2007. gada 22. februārī EMA pieņēma pārskatu (turpmāk tekstā – “EMA 2007. gada pārskats”), kurā tā secināja, ka neomicīns un kanamicīns ir svarīgi izmantošanai cilvēku vai veterinārajā medicīnā un ka to pašreizējā vai nākotnē iespējamā izmantošana nav ierindojama starp tām, kam vai nu ārstnieciskās nozīmes nav vispār, vai arī tā ir niecīga.
- 28 2007. gada 23. martā ĢMO grupa, apspriedusies ar Komisiju, pieņēma kādu pārskatu (turpmāk tekstā – “EFSA 2007. gada pārskats”), kurā tā uzreiz piekrita EMA par to, cik svarīgi ir saglabāt aminoglikozīdu, tostarp neomicīna un kanamicīna, ārstniecisko potenciālu. Turklāt, pamatodamās tostarp uz ļoti niecīgo varbūtību, ka gēns *nptII* varētu tikt horizontāli pārnesti no augiem uz baktērijām, tā atkārtoja savu secinājumu, ka gēna *nptII* izmantošana ĢMO un no tiem atvasinātajos produktos nerada risku nedz cilvēku vai dzīvnieku veselībai, nedz videi.
- 29 2007. gada 13. jūnijā, nepadomājusi komitejā kvalificētu balsu vairākumu par vai pret Komisijas iesniegto pasākumu projektu (skat. iepriekš 25. punktu), Komisija iesniedza Padomei priekšlikumu Padomes lēmumam par kartupeļu produkta (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 līnija), kas ģenētiski modificēts, lai palielinātu amilopektīna saturu cietē, laišanu tirgū saskaņā ar Direktīvu 2001/18. Komisijas iesniegtā priekšlikuma pieņemšanai vai noraidīšanai vajadzīgo kvalificēto balsu vairākumu Padomes 2007. gada 16. jūlija sesijā neizdevās panākt.
- 30 2007. gada 10. oktobrī Pastāvīgā Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komiteja saskaņā ar Lēmuma 1999/468 5. panta 2. punktu apsprieda kādu Komisijas iesniegtu projektu lēmumam par kartupeļu *Amflora* TA izmantošanai pārtikā un barībā saskaņā ar Regulu Nr. 1829/2003. Komitejai neizdevās panākt kvalificētu balsu vairākumu par vai pret šo Komisijas iesniegto pasākumu projektu. Balsu sadalījums bija šāds: 123 balsis “par”, 133 balsis “pret” un 89 “atturas”. 2007. gada 18. decembrī, nepadomājusi kvalificētu balsu vairākumu komitejā, Komisija iesniedza Padomei priekšlikumu lēmumam ar šādu pašu priekšmetu.
- 31 2008. gada 13. februārī, ņemot vērā Padomes sesiju, kāda nevalstiskā organizācija (NVO) nosūtīja komisāram pārtikas veselīguma un drošuma jautājumos vēstuli, kurā norādīts uz Komisijas priekšlikumā rodamajiem pretrunām. Šīs NVO ieskatā, priekšlikumā neesot norādīts, pirmkārt, ka savā 2004. gada atzinumā EFSA kļūdaini klasificēja ģenētiski modificētā kartupeļa skartās antibiotikas par cilvēku un veterinārajā medicīnā nebūtiskām, lai gan EMA un PVO tās uzskata par kritiski svarīgām,

un, otrkārt, ka savā 2007. gada pārskatā *EFSA* atzina savu šajā ziņā pieļauto kļūdu, bet no tās neizdarīja vajadzīgos loģiskos secinājumus par gēna *nptII* izslēgšanu no I grupas un pārklasificēšanu II vai III grupā atbilstoši *EFSA* 2004. gada atzinumā veiktajai klasifikācijai.

- 32 Komisijas iesniegtā priekšlikuma pieņemšanai vai noraidīšanai vajadzīgo kvalificēto balsu vairākumu Padomes 2008. gada 18. februāra sesijā neizdevās panākt.
- 33 2008. gada 14. martā gan Dānijas pārtikas, lauksaimniecības un zivsaimniecības ministrs, gan vides ministrs nosūtīja veselības un vides komisāriem vēstuli, kurā ir būtībā teikts, ka Dānijas eksperti, lai arī piekrizdami *EFSA* jautājumā par to, ka gēns *nptII* nerada risku, ir norādījuši uz kādu pretrunu starp *EFSA* 2004. gada atzinumu un *EFSA* 2007. gada pārskatu jautājumā par gēna *nptII* klasificēšanu atbilstoši 2004. gada atzinuma kritērijiem, un Komisijai un *EFSA* lūgts šo jautājumu noskaidrot.
- 34 2008. gada 14. maijā Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 178/2002 29. pantu, piešķīra *EFSA* “pilnvarojumu [sagatavot] konsolidētu atzinumu jautājumā par antibiotiku rezistences gēnu izmantošanu marķiergēniem ģenētiski modificētajos augos”. Šajā pilnvarojumā ir teikts, ka Komisija vēlas “kliegt visas neskaidrības” jautājumā par ARM gēnu izmantošanu ģenētiski modificētajos augos, par kuru toreiz *EFSA* bija veikusi divus drošuma novērtējumus, proti, 2004. gada atzinumā un 2007. gada marta pārskatā, ņemot vērā *EMA* 2007. gada pārskatu. Minētā pilnvarojuma noteikumos ir teikts, ka tālab Komisija lūdza *EFSA*, pirmkārt, sagatavot konsolidētu zinātnisko atzinumu, kurā būtu ņemti vērā iepriekšējie atzinumi un pārskati, izskaidrojot to pamatojumu, kura rezultātā izdarīti tās secinājumi, un, otrkārt, norādīt, kā šis jaunais atzinums varētu ietekmēt *EFSA* agrāk veiktos ARM gēnus ietverošo ģenētiski modificēto augu novērtējumus. Komisija skaidri pieprasīja, lai *EFSA* strādātu ciešā sadarbībā ar *EMA*, un šā jaunā pilnvarojuma pielikumā pievienoja kādas NVO un Dānijas valdības vēstules.
- 35 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2008. gada 24. jūlijā, *BASF, Plant Science Sweden AB, Amylogene HB* un *BASF Plant Science Holding GmbH* pret Komisiju cēla prasību saistībā ar bezdarbību, lūdzot atzīt, ka, atturēdamās pieņemt lēmumu jautājumā par paziņojumu sakarā ar ģenētiski modificētas kartupeļu šķirnes *Amflora* laišanu tirgū, Komisija nav izpildījusi pienākumus, kas ir paredzēti Direktīvas 2001/18 18. panta 1. punktā un Lēmuma 1999/468 5. pantā.
- 36 Izpildot Komisijas pirmo lūgumu, ĢMO grupa un *EFSA* bioloģisko draudu zinātnieku grupa (turpmāk tekstā – “*BIOHAZ* grupa”) 2009. gada attiecīgi 11. un 26. martā pieņēma kopīgu atzinumu “Antibiotiku rezistences gēnu izmantošana marķiergēniem ģenētiski modificētajos augos” (jautājumi *EFSA*-Q-2008-411 un *EFSA*-Q-2008-706, *The EFSA Journal* (2009) 1034, 1-82; turpmāk tekstā – “Kopīgais 2009. gada atzinums”). *EFSA*, atzīdama, ka antibiotikām kanamicīnam un neomicīnam ir ļoti liela, pat kritiska ārstnieciskā nozīme, pamatojās tostarp uz to, ka nav pierādīta ģenētiski modificēto augu ARM gēnu horizontālā pārvešana uz vides baktērijām. Tā secināja, ka, lai arī ir neskaidrības jautājumā tostarp par paraugu nolasi un konstatēšanu, grūtības noteikt, cik liela ir pakļautība iedarbībai, kā arī nespēja pārnesamos rezistences gēnus attiecināt uz kādu noteiktu avotu, pašreizējās [zinātniskās] atziņas liecina, ka cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi kaitīgas sekas, kas izrietētu no ARM gēna *nptII* pārvešanas ģenētiski modificēto augu izmantošanas gaitā no minētajiem augiem uz baktērijām, ir neiespējamas.
- 37 Tomēr divi *BIOHAZ* grupas locekļi izteica mazākuma atzinumus galvenokārt par zinātniskajām nenoteiktībām saistībā ar gēna *nptII* horizontālās pārvešanas uz baktērijām varbūtību. Šo atzinumu autori būtībā piedāvā secināt, ka būtu neapdomīgi rezistenci pret kādu antibiotiku uzskatīt par nenozīmīgu vai maznozīmīgu, ja globāli nav bijis iespējams novērtēt iespējamās pārvešanas cilvēku un dzīvnieku veselībai un videi kaitīgās sekas.

- 38 2009. gada 25. martā ĢMO grupa, izpildot otro Komisijas lūgumu, pieņēma atzinumu “Atzinuma jautājumā par antibiotiku rezistences gēnu izmantošanu marķiergēniem ģenētiski modificētajos augos ietekme uz EFSA agrākajiem atsevišķu [ģenētiski modificēto] augu novērtējumiem” (jautājums EFSA-Q-2008-04977, *The EFSA Journal* (2009) 1035, 1-9), kurā tika secināts, ka nav jaunu zinātnisku pierādījumu, kas to mudinātu pārskatīt savus agrākos novērtējumus.
- 39 2009. gada 28. aprīlī EFSA direktore ĢMO un BIOHAZ grupu priekšsēdētājiem, kā arī kopīgās darba grupas priekšsēdētājam vaicāja, vai šo abu mazākuma atzinumu dēļ jāveic papildu zinātniskais darbs. 2009. gada 25. maijā minētie priekšsēdētāji atbildēja, ka, sagatavojot Kopīgo 2009. gada atzinumu, abu mazākuma atzinumu saturs lielā mērā esot ņemts vērā un tādēļ no zinātniskā viedokļa Kopīgajam 2009. gada atzinumam neesot vajadzīgi nedz papildu skaidrojumi, nedz papildu zinātniskais darbs.
- 40 2009. gada 11. jūnijā EFSA pieņēma konsolidētu zinātnisko atzinumu, kurā bija ietverts Kopīgais 2009. gada atzinums, 2009. gada 25. marta atzinums, 2009. gada 28. aprīļa vēstule un 2009. gada 25. maija vēstule (jautājumi EFSA-Q-2009-00589 un EFSA-Q-2009-00593, *The EFSA Journal* (2009) 1108, 1-8; turpmāk tekstā – “Konsolidētais 2009. gada atzinums”).
- 41 Pēc šā konsolidētā zinātniskā atzinuma Komisija kompetentajās regulatīvajās komitejās ar jauniem atļaujas lēmumu projektiem vairs nevērsās.

Atļaujas lēmumi

- 42 2010. gada 2. martā Komisija, pamatojoties uz Direktīvas 2001/18 18. panta 1. punkta pirmo daļu, pieņēma Lēmumu 2010/135/ES par kartupeļu produkta (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 līnija), kas ģenētiski modificēts, lai palielinātu amilopektīna saturu cietē, laišanu tirgū saskaņā ar Direktīvu 2001/18 (OV L 53, 11. lpp.). Šajā lēmumā būtībā tiek ļauts laist tirgū kartupeļus *Amflora* audzēšanai un cietes ražošanai rūpnieciskām vajadzībām.
- 43 Lēmuma 2010/135 preambulas 11. un 12. apsvērumi ir formulēti šādi:
- “(11) Komisija 2008. gada 14. maijā pilnvaroja EFSA veikt šādus uzdevumus: i) sagatavot konsolidētu zinātnisko atzinumu, kurā būtu ņemts vērā iepriekšējais atzinums un pārskats par antibiotiku rezistences marķiergēnu izmantošanu ĢM augiem, kurus paredzēts vai jau atļauts laist tirgū, un to iespējamo izmantošanu importam, pārstrādei un audzēšanai; ii) norādīt, kādas sekas varētu būt šim konsolidētajam atzinumam par [attiecībā uz] EFSA iepriekš veiktiem atsevišķu ĢMO novērtējumiem, kuros ir [ARM] gēni. Saistībā ar šo pilnvarojumu Komisija cita starpā lūdza EFSA pievērst uzmanību vēstulēm no Dānijas un [kādas NVO].
- (12) EFSA 2009. gada 11. jūnijā publicēja pārskatu par [ARM] gēnu izmantošanu ĢM augiem, kurā secināts, ka EFSA iepriekš veiktais novērtējums par *Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 līniju ir saskaņā ar pārskatā aprakstīto riska novērtējuma stratēģiju un ka nav gūti jauni pierādījumi, kuri liktu EFSA mainīt iepriekš apstiprināto viedokli.”
- 44 Lēmuma 2010/135 1. pantā “Piekrišana” ir noteikts:
- “Neskarot citus [Savienības] tiesību aktus, jo īpaši Regulu [..] Nr. 1829/2003, Zviedrijas kompetentā iestāde dod rakstisku piekrišanu saskaņā ar šo lēmumu laist tirgū 2. pantā identificēto produktu, par ko paziņoja *BASF Plant Science* (atsauce C/SE/96/3501).
- Atbilstīgi Direktīvas 2001/18 [..] 19. panta 3. punktam piekrišanā skaidri nosaka piekrišanas nosacījumus, kas izklāstīti 3. un 4. pantā.”

45 Lēmuma 2001/135 2. panta “Ražojums” 1. punktā ir noteikts:

“[ĢMO], kas paredzēti laišanai tirgū kā produkti vai produktu sastāvā, turpmāk tekstā – “produkts”, ir kartupeļi (*Solanum tuberosum* L.), kuri cietes amilopektīna satura palielināšanai ģenētiski modificēti, transformējot ar *Agrobacterium tumefaciens*, izmantojot *pHoxwG* vektoru, kā rezultātā iegūta EH92-527-1 līnija. Produkts satur šādu DNS divās kasetēs:

- a) [...] *nptII* tipa kanamicīna rezistences gēns, kas iegūts no *Tn5* [...];
- b) [...] kartupeļu *gbss* (granulām piesaistīts cietes sintāzes proteīns) gēna segments [...].”

46 Lēmuma 2010/135 3. pantā atļaujas nosacījumu starpā ir tostarp norādīts, ka tās derīguma termiņš ir 10 gadi, sākot no dienas, kurā tā dota, un ka piekrišanas saņēmējs nodrošina, ka kartupeļu *Amflora* bumbuļi stādīšanas, augšanas, ražas novākšanas, transportēšanas, glabāšanas laikā un apstrādājot tos vidē ir fiziski nodalīti no kartupeļiem, kurus izmanto pārtikā un lopbarībā, un tiek piegādāti tikai uz izraudzītām, konkrētai valsts kompetentai iestādei paziņotām cietes pārstrādes rūpnīcām, lai pārstrādātu tos rūpnieciskajā cietē slēgtā sistēmā.

47 Lēmuma 2010/135 4. pantā ir tostarp paredzēts, ka visā atļaujas derīguma termiņā tās saņēmējs nodrošina, ka tiek ieviests un īstenots uzraudzības plāns, lai pārraudzītu ikvienu kaitīgo ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi, kas rodas, apstrādājot vai izmantojot produktu, un veiktu uzraudzību konkrētos gadījumos, vispārēju uzraudzību un identitātes saglabāšanas sistēmu.

48 Atbilstoši Lēmuma 2010/135 5. pantā noteiktajam šis lēmums ir adresēts Zviedrijas Karalistei.

49 2010. gada 2. martā Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 1829/2003 7. panta 3. punktu un 19. panta 3. punktu, pieņēma arī Komisijas 2010. gada 2. marta Lēmumu 2010/136/ES, ar ko ļauj laist tirgū barību, kas ražota no ģenētiski modificētiem kartupeļiem EH92-527-1 (BPS-25271-9), un ar ko pieļauj nejaušu vai tehniski nenovēršamu šo kartupeļu sastopamību pārtikā un citos barības produktos, uz kuriem attiecas [Regula Nr. 1829/2003] (OV L 53, 15. lpp.). Šajā lēmumā būtībā tiek atļauta no kartupeļiem *Amflora* ražotas barības laišana tirgū, kā arī tā nejauša klātbūtne barībā vai pārtikā.

50 Lēmuma 2010/136 preambulas 7. un 8. apsvērums ir formulēti tāpat kā iepriekš 43. punktā citētie Lēmuma 2010/135 preambulas 11. un 12. apsvērums.

51 Lēmuma 2010/136 2. pantā “Atļauja” ir noteikts:

“Saskaņā ar šajā lēmumā paredzētajiem nosacījumiem Regulas [...] Nr. 1829/2003 4. panta 2. punkta un 16. panta 2. punkta vajadzībām atļaujas ir piešķirtas šādiem produktiem:

- a) barībai, kas ražota no kartupeļiem [*Amflora*];
- b) pārtikai, kas satur kartupeļus [*Amflora*], sastāv vai ir ražota no tiem, ja šī ĢMO sastopamība ir nejauša vai tehniski nenovēršama un tās proporcija nepārsniedz 0,9 % no atsevišķām pārtikas sastāvdaļām vai vienīgās sastāvdaļas pārtikā, kurā ir tikai viena sastāvdaļa;
- c) barībai, kas satur kartupeļus [*Amflora*], sastāv vai ir ražota no tiem, ja šī ĢMO sastopamība ir nejauša vai tehniski nenovēršama un tās proporcija nepārsniedz 0,9 % no barības vai no katras barības, kas ir tās sastāvā.”

52 Atbilstoši Lēmuma 2010/136 6. pantā noteiktajam atļaujas saņēmēja ir *BASF Plant Science GmbH* Vācijā.

53 Ievērojot to, ka Komisija pieņēma Lēmumus 2010/135 un 2010/136, 2010. gada 9. jūnijā Vispārējās tiesas pirmā palāta no šo lietu izskatošā sastāva atšķirīgā sastāvā izdeva rīkojumu par tiesvedības izbeigšanu pirms sprieduma taisīšanas pret Komisiju celtajā prasībā saistībā ar bezdarbību (Vispārējās tiesas 2010. gada 9. jūnija rīkojums lietā T-293/08 *BASF Plant Science* u.c./Komisija, Krājumā nav publicēts).

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

54 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 27. maijā, Ungārija cēla šo prasību.

55 Ar attiecīgi 2010. gada 21., 14., 3. un 21. septembrī Vispārējās tiesas kancelejā iesniegtajiem dokumentiem Francijas Republika, Luksemburgas Lielhercogiste, Austrijas Republika un Polijas Republika lūdza atļauju iestāties lietā Ungārijas prasījumu atbalstam.

56 Ar 2010. gada 8. novembra rīkojumu Vispārējās tiesas septītās palātas priekšsēdētājs atļāva Francijas Republikai, Luksemburgas Lielhercogistei, Austrijas Republikai un Polijas Republikai iestāties lietā.

57 2011. gada 24. janvārī Francijas Republika, Luksemburgas Lielhercogiste, Austrijas Republika un Polijas Republika iesniedza savus iestāšanās rakstus.

58 2011. gada 2. maijā Komisija iesniedza savus apsvērumus par iestāšanās rakstiem.

59 2012. gada 24. maijā Vispārējās tiesas kanceleja informēja lietas dalībniekus par šīs lietas nodošanu Vispārējās tiesas pirmajai palātai tāpēc, ka tika mainīts palātu sastāvs.

60 2012. gada 7. decembrī Vispārējās tiesas kanceleja informēja lietas dalībniekus par Vispārējās tiesas lēmumu šo lietu nodot Vispārējās tiesas pirmajai palātai paplašinātā sastāvā. Tajā pašā dienā Vispārējās tiesas kanceleja saistībā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 64. panta 3. punktā paredzētajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem lietas dalībniekiem darīja zināmu sarakstu ar lūgumiem iesniegt dokumentus un rakstveida jautājumiem. Lietas dalībnieki šos lūgumus izpildīja un uz jautājumiem atbildēja noteiktajos termiņos.

61 2013. gada 4. martā, pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (pirmā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma uzsākt mutvārdu procesu.

62 2013. gada 18. aprīļa tiesas sēdē tika uzklauti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas mutvārdu jautājumiem. Konkrēti, lietas dalībniekus Vispārējā tiesa iztaujāja par to, kā norisējusi procedūra, kuras iznākumā pieņemti Lēmumi 2010/135 un 2010/136 (turpmāk tekstā kopā saukti – “apstrīdētie lēmumi”), pēc tam, kad *EFSA* bija pieņēmusi Konsolidēto 2009. gada atzinumu, un par to, kā Komisija šīs procedūras gaitā ir ievērojusi procedūras noteikumus. Vienlaikus Vispārējā tiesa arī Komisijai lūdza papildus iesniegt dokumentus par procesuālajiem rakstiem, ko tā iesniegusi Vispārējā tiesā tiesvedībā, kurā izdots iepriekš 53. punktā minētais rīkojums lietā *BASF Plant Science* u.c./Komisija. Pēc tam Komisija šo lūgumu izpildīja un pārējie lietas dalībnieki par iesniegtajiem dokumentiem neizklāstīja nekādas atsauksmes.

63 Tā kā palātas priekšsēdētājs nevarēja piedalīties apspriedē pēc tam, kad 2013. gada 16. septembrī beidzās viņa amata pilnvaras, saskaņā ar Reglamenta 32. pantu tiesnesis ar vismazāko amata stāžu minētā Reglamenta 6. panta izpratnē atturējās no dalības apspriedēs. Vispārējās tiesas apspriedes turpināja trīs šo spriedumu parakstījušie tiesneši, tiesnesim ar vislielāko amata stāžu minētā panta izpratnē pildot priekšsēdētāja pienākumus.

- 64 Ungārija, kuru Luksemburgas Lielhercogiste, Austrijas Republika un Polijas Republika atbalsta galvenajos un pakārtotajos prasījumus, kā arī Francijas Republika – pakārtotajos prasījumos, lūdz Vispārējo tiesu:
- galvenokārt atcelt apstrīdētos lēmumus;
 - pakārtoti gadījumā, ja prasījums daļā par Lēmuma 2010/136 atcelšanu tiktu noraidīts, atcelt minētā lēmuma 2. panta b) un c) punktu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 65 Komisija lūdz Vispārējo tiesu:
- noraidīt prasību;
 - piespriest Ungārijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 66 Savas prasības pamatošanai Ungārija prasītāja izvirza divus pamatus.
- 67 Pirmais, galvenokārt izvirzītais pamats ir par to, ka esot pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā un nav ievērots piesardzības princips, kā arī pārkāpti Direktīvas 2001/18 4. panta 2. punkts un II pielikums, jo ĢMO TA lēmumi esot balstīti uz nepilnvērtīgu, pretrunīgu un nepilnīgu risku novērtējumu.
- 68 Otrais, pakārtoti izvirzītais pamats ir par to, ka ar Lēmuma 2010/136 2. panta b) un c) punktu esot pārkāpta Regula Nr. 1829/2003, proti, nav izpildītas šīs regulas 4. panta 2. punktā un 16. panta 2. punktā noteiktās prasības, jo šajā regulā nav nedz paredzēta, nedz pat atļauta minētajā lēmuma pantā noteiktā pielaišanas robežvērtība 0,9 % nejausai vai tehniski nenovēršamai ĢMO klātbūtnei pārtikā vai barībā.
- 69 Komisija apstrīd Ungārijas argumentus.
- 70 Tomēr ievadam jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai būtisku procedūras noteikumu pārkāpums LESD 263. panta izpratnē ir par “absolūtu” dēvētais pamats, kas Savienības tiesai jāizskata pēc savas ierosmes (šajā ziņā skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/Sytraval un Brink’s France, *Recueil*, I-1719. lpp., 67. punkts, un 2000. gada 30. marta spriedumu lietā C-265/97 P VBA/Florimex u.c., *Recueil*, I-2061. lpp., 114. punkts; skat. Vispārējās tiesas 2003. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, *Recueil*, II-435. lpp., 143. punkts un tajā minētā judikatūra). Tāpat ir jautājumā par kompetences neesamību minētā panta izpratnē (šajā ziņā skat. Tiesas 1960. gada 10. maija spriedumu lietā 19/58 Vācija/Augstā iestāde, *Recueil*, 469., 488. lpp., un 2000. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-210/98 P *Salzgitter*/Komisija, *Recueil*, I-5843. lpp., 56. punkts; Vispārējās tiesas 2003. gada 28. janvāra spriedumu lietā T-147/00 *Laboratoires Servier*/Komisija, *Recueil*, II-85. lpp., 45. punkts).
- 71 Turklāt Savienības tiesas pienākums pēc savas ierosmes izvirzīt absolūtu pamatu ir jāpilda, ievērojot sacikstes principu (šajā ziņā skat. Tiesas 2009. gada 2. decembra spriedumu lietā C-89/08 P Komisija/Īrija u.c., Krājums, I-11245. lpp., 59. un 60. punkts).

- 72 Šajā lietā lietas dalībnieki gan rakstveida procedūras gaitā, gan mutvārdu procedūrā tika aicināti izklāstīt savus apsvērumus jautājumā, pirmkārt, vai Komisija ir ievērojusi apstrīdēto lēmumu pieņemšanā ievērojamās procedūras procesuālos noteikumus un, otrkārt, vai Komisijas kompetencē bija pieņemt minētos lēmumus. Konkrēti, Vispārējā tiesa lietas dalībniekiem procesa organizatorisko pasākumu gaitā uzdeva divus rakstveida jautājumus, kuru formulējums ir šāds:
- “Komisija tiek aicināta precizēt iemeslus, kādēļ tā nav saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punkta trešo daļu pieņēmusi ieviešanas aktu, ko tā bija ierosinājusi Padomei, tūlīt pēc tam, kad Padomē nevarēja tikt panākts kvalificēts balsu vairākums, lai pieņemtu abus tās iesniegtos priekšlikumus (skat. Lēmuma [2010/135] preambulas 22. apsvērumu un Lēmuma [2010/136] preambulas 17. apsvērumu). Komisija šajā ziņā ir aicināta precizēt iemeslus, kādēļ tā ir uzskatījusi par lietderīgu atkārtoti apspriesties ar EFSA pēc tam, kad Padomē neizdevās panākt kvalificētu balsu vairākumu, kas būtībā atbilst jautājumam, kas apspriests lietā T-293/08 *BASF Plant Science GmbH* u.c./Komisija, izskatītajā prasībā saistībā ar bezdarbību.”
 - “Lietas materiālos nav redzams, vai pēc EFSA 2009. gada 11. jūnija konsolidētā atzinuma, kas minēts Lēmuma 2010/135/ES preambulas 12. apsvērumā un Lēmuma 2010/136/ES preambulas 8. apsvērumā, Komisija ir a) atkārtoti apspriedusies, pirmkārt, ar Direktīvas 2001/18/EK 30. panta 1. punktā izveidoto komiteju un, otrkārt, ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 58. panta 1. punktā izveidoto [un Regulas (EK) Nr. 1829/2003 35. panta 1. punktā minēto] komiteju un b) iesniegusi Padomei grozītos priekšlikumus, kuros iekļauts, pirmkārt, Lēmuma 2010/135/ES preambulas 11. un 12. apsvēruma un, otrkārt, Lēmuma 2010/136/ES preambulas 7. un 8. apsvēruma teksts. Ja tas tā patiesībā nav, lietas dalībnieki tiek aicināti norādīt, vai 1) grozīta priekšlikuma neiesniegšana kompetentajai komitejai un Padomei ir būtiskas formalitātes neievērošana un 2) vai Komisijas kompetencē, pēc tam, kad tā bija saņēmusi jaunus EFSA zinātniskos atzinumus, kurus tā nedarija zināmus Padomei, 2010. gada 2. martā bija pieņemt apstrīdētos lēmumus, ņemot vērā konkrēti Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā noteikto.”
- 73 Komisija izpildīja Vispārējās tiesas prasību, atbildējuma uz šiem abiem jautājumiem. Ungārija to izdarīja attiecībā uz otro jautājumu, savukārt lietā iestājušās personas par šo tēmu neizteicās.

Par regulatīvās procedūras procesuālo noteikumu ievērošanu

- 74 Komisija apgalvo, ka apstrīdēto lēmumu sagatavošanas un pieņemšanas procedūru gaitā tā neesot izdarījusi nevienu būtisku procesuālo noteikumu pārkāpumu. Tā norāda, ka gan Lēmuma 2010/135, gan Lēmuma 2010/136 gadījumā, sākotnējos atļaujas lēmumu projektus iesniedzama komitejām un pēc tam – nesaņēmusi šo komiteju atzinumu – Padomei, tā esot ievērojusi Lēmuma 1999/468 5. pantā paredzēto regulatīvo procedūru. Šajā ziņā tā uzskata, ka grozītos atļaujas lēmumu projektus tai neesot bijis no jauna jāiesniedz minētajām komitejām, jo, pirmām kārtām, sākotnējo un grozīto projektu normatīvā daļa bija identiska, otrām kārtām, grozītajos projektos nebija grozījumu pēc būtības un, trešām kārtām, tā nav kavējusies pieņemt abus atļaujas lēmumus pēc tam, kad Padome nebija paudusi savu nostāju par ierosinātajiem pasākumiem.
- 75 Ungārija apstrīd Komisijas argumentus.

Par faktiem

- 76 Pirmām kārtām jākonstatē, ka Komisija, saņēmusi EFSA 2005. gada atzinumus (skat. iepriekš 24. punktu), iesniedza sākotnējos atļaujas lēmumu projektus kompetentajām regulatīvajām komitejām (skat. iepriekš 25. un 30. punktu). Nesaņēmusi šo komiteju atzinumu, Komisija iesniedza sākotnējos atļaujas lēmumu priekšlikumus Padomei (skat. iepriekš 29. un 30. punktu).

- 77 Otrām kārtām jānorāda, ka, lai arī Padomē nebija kvalificēta balsu vairākuma “par” vai “pret” ierosinātajiem pasākumiem, Komisija šos pasākumus nepieņēma. Proti, pa to laiku saņēmusi vēstules no kādas NVO un Dānijas valdības, kurās tika apgalvots, ka šo pasākumu pamatā esošo *EFSA* zinātnisko atzinumu starpā esot pretrunas (skat. iepriekš 31. un 33. punktu), Komisija drīzāk nolēma 2008. gada 14. maija pilnvarojumā atkārtoti apspriesties ar *EFSA* (skat. iepriekš 34. punktu). 2009. gada 11. jūnijā *EFSA* sniedza savu konsolidēto atzinumu, kurā ietverts ĢMO un *BIOHAZ* grupu 2009. gada 11. un 26. marta kopīgais atzinums ar secinājumiem jautājumā par gēna *nptII* kaitīguma neiespējamību un pievienoti divu *BIOHAZ* grupas locekļu sniegtie mazākuma atzinumi (skat. iepriekš 36.–40. punktu). Nav strīda par to, ka šis konsolidētais atzinums nav ticis nosūtīts sākotnējos projektus izskatījušajām regulatīvajām komitejām un ka šīm komitejām nav ticis iesniegts neviens jauns lēmuma par kartupeļu *Amflora* TA projekts.
- 78 Trešām kārtām jāpiebilst, ka Komisija 2010. gada 2. martā pieņēma apstrīdētos lēmumus (skat. iepriekš 42. un 49. punktu). Šajā ziņā, protams, jānorāda, ka šo lēmumu attiecīgajās rezolūcijas daļās ir pilnībā un nepapildinot pārņemti regulatīvajām komitejām un Padomei sākotnēji iesniegto atļaujas lēmumu projektu un priekšlikumu (turpmāk tekstā – “agrākie projekti un priekšlikumi”) panti un ka to attiecīgajos pamatojuma izklāstos ir pilnībā pārņemti agrāko projektu un priekšlikumu apsvērumi. Tomēr jākonstatē, ka šie lēmumi no agrākajiem projektiem un priekšlikumiem atšķiras tajā ziņā, ka to preambulās ir jauni apsvērumi, kuros izdarīta atsauce attiecīgi uz pilnvarojumu, ko Komisija devusi *EFSA* 2008. gada 14. maijā, un uz *EFSA* 2009. gada 11. jūnija konsolidētajā atzinumā secināto. Runa ir par Lēmuma 2010/135 preambulas 11. un 12. apsvērumu un Lēmuma 2010/136 preambulas 7. un 8. apsvērumu, kuru formulējums ir identisks (skat. iepriekš 43. un 50. punktu, turpmāk tekstā – “jaunie apsvērumi”).
- 79 Tieši šo pierādījumu kontekstā ir jāizvērtē, vai Komisija ir ievērojusi apstrīdēto lēmumu pieņemšanas kārtības procesuālos noteikumus.
- Par pienākuma iesniegt apstrīdēto lēmumu grozītos projektus kompetentajām regulatīvajām komitejām ievērošanu
- 80 Nav strīda par to, ka Komisijas ierosinātie pasākumi bija jāpieņem saskaņā ar regulatīvo procedūru, kāda tā ir noteikta Lēmuma 1999/468 5. pantā. Šajā procedūrā ir paredzēts Komisijas pienākums iesniegt pasākumu projektu kompetentajai regulatīvajai komitejai. Ja nav komitejas ar kvalificētu balsu vairākumu pieņemta atzinuma, Komisijai ir nekavējoties jāiesniedz Padomei priekšlikums par veicamajiem pasākumiem.
- 81 Jāpiebilst arī, ka pirms Lēmuma 2010/135 un 2010/136 pieņemšanas Komisija nav iesniegusi kompetentajām regulatīvajām komitejām šo lēmumu grozītos projektus kopā ar Konsolidēto 2009. gada atzinumu un mazākuma atzinumiem.
- 82 Taču jānorāda, ka, lai arī apstrīdēto lēmumu rezolūcijas daļās ir identiskas sākotnēji kompetentajām komitejām un Padomei iesniegto lēmumu projektos esošajām, tas tā nav gadījumā ar zinātnisko pamatojumu, ko Komisija ņēmusi vērā, lai šos lēmumus pieņemtu, un kas ir daļa no minēto lēmumu pamatojuma.
- 83 Tāpēc jākonstatē, ka Komisija, nolemjot lūgt *EFSA* konsolidētu atzinumu pēc kādas NVO un Dānijas valdības atsauksmēm un pamatojot apstrīdētos lēmumus tostarp ar šo atzinumu, bet nedodot iespēju kompetentajām komitejām paust nostāju nedz par atzinumu, nedz par grozītajiem lēmumu projektiem jautājumā par to pamatojumu, nav ievērojusi regulatīvo procedūru, kas noteikta Lēmuma 1999/468 5. pantā, konkrēti tā 2. punktā.

- 84 Šajā ziņā jāatgādina, ka atbilstoši judikatūrā noteiktajam būtisku procedūras noteikumu pārkāpums ir tostarp kāda procesuāla noteikuma neievērošana, ja šā noteikuma ievērošanas gadījumā procedūras iznākums vai pieņemtā akta saturs būtu varējis būtiski atšķirties (šajā ziņā skat. Tiesas 1980. gada 10. jūlijā spriedumu lietā 30/78 *Distillers Company/Komisija, Recueil*, 2229. lpp., 26. punkts; 1980. gada 29. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 209/78 līdz 215/78 un 218/78 *van Landewyck u.c./Komisija, Recueil*, 3125. lpp., 47. punkts, un 1986. gada 23. aprīļa spriedumu lietā 150/84 *Bernardi/Parlaments, Recueil*, 1375. lpp., 28. punkts).
- 85 Taču šajā lietā balsojums par agrākajiem projektiem komitejās bija ļoti šķelts (skat. iepriekš 25. un 30. punktu), un EFSA Konsolidētajā 2009. gada atzinumā secinātais pauda vairāk neskaidrību nekā agrākie EFSA atzinumi, it īpaši EFSA 2007. gada pārskats, un tiem bija pievienoti mazākuma atzinumi (skat. iepriekš 28., 36. un 37. punktu). Tātad, ņemot vērā šos apstākļus, nebija izslēgts, ka komiteju locekļi varētu pārskatīt savu nostāju un panākt kvalificētu balsu vairākumu “par” vai “pret” pasākumu projektiem. Turklāt, atzinumam esot nelabvēlīgam vai neesot vispār, Komisijai saskaņā ar Lēmuma 1999/468 5. panta 4. punktu būtu bijis nekavējoties jāiesniedz ierosinātie pasākumi Padomei, kas būtu varējusi ar kvalificētu balsu vairākumu trīs mēnešu termiņā šos pasākumus vai nu pieņemt, vai arī pret tiem oficiāli iebilst. Strīdīgo pasākumu priekšlikumus Komisija būtu varējusi pieņemt tikai šīs procedūras noslēgumā, ja Padomē nebūtu bijis panākts kvalificēts balsu vairākums. Tādēļ jāuzskata, ka procedūras iznākums vai apstrīdēto lēmumu saturs būtu varējis būtiski atšķirties, ja Komisija būtu ievērojusi Lēmuma 1999/468 5. pantā paredzēto procedūru.
- 86 Turklāt jānorāda, ka regulatīvā procedūra ir jāievēro īstenošanas pilnvarās, ko Komisijai Padome piešķirusi saskaņā ar EKL 202. panta trešo ievilkumu pieņemtā pamataktā. Tādējādi tā piederas institucionālajam līdzsvaram Savienībā, konkrēti starp Padomes un Parlamenta pilnvarām, no vienas puses, un Komisijas pilnvarām, no otras puses. Tātad, ja Komisija neievēro šo procedūru, var tikt ietekmēts Savienības institucionālais līdzsvars.
- 87 Tāpēc jākonstatē, ka Komisija, pieņemdamā apstrīdētos lēmumus, neiesniedzot kompetentajām regulatīvajām komitejām grozītos šo atļaujas lēmumus projektus, neizpildīja savus procesuālos pienākumus, kas noteikti Lēmuma 1999/468 5. pantā, kā arī Direktīvas 2001/18 un Regulas Nr. 1829/2003 tiesību normās, kurās uz to izdarīta atsauce, un šādi attiecībā uz katru no minētajiem lēmumiem ir izdarījusi būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu LESD 263. panta otrās daļas izpratnē, par ko Vispārējai tiesai ir jāspriež pēc savas ierosmes. Tāpēc šie lēmumi saskaņā ar LESD 264. panta pirmo daļu ir pasludināmi par pilnībā spēkā neesošiem.
- Par apstrīdēto lēmumu identiskumu ar agrākajiem projektiem jeb grozījumu pēc būtības neesamību
- 88 Iepriekš izklāstītos konstatējumus Komisijas argumenti neatspēko.
- 89 Pirmām kārtām Komisija apgalvo, ka apstrīdētie lēmumi ir identiski agrākajiem projektiem un priekšlikumiem, jo to normatīvās daļas ir identiskas. Savukārt minēto lēmumu preambulas neietilpstot tajos noteiktajos “pasākumos” Lēmuma 1999/468 5. panta izpratnē.
- 90 Šajā ziņā pietiek vien norādīt, ka šis Komisijas apgalvojums ir pretrunā pastāvīgajai judikatūrai, kurā noteikts, ka tiesību akta rezolutīvā daļa ir jālasa, ņemot vērā pamatojumu, ar kādu tas ir pieņemts un no kura tas nav atdalāms, jo tiesību akts veido vienu veselumu (šajā ziņā skat. Tiesas 1988. gada 26. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās 97/86, 99/86, 193/86 un 215/86 *Asteris u.c./Komisija, Recueil*, 2181. lpp., 27. punkts, un 1997. gada 15. maija spriedumu lietā C-355/95 P *TWD/Komisija, Recueil*, I-2549. lpp., 21. punkts; skat. Vispārējās tiesas 1999. gada 7. oktobra spriedumu lietā T-228/97 *Irish Sugar/Komisija, Recueil*, II-2969. lpp., 17. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 91 Turklāt pretēji Komisijas ar šo saistītajam apgalvojumam, ka *EFSA* zinātniskie atzinumi, tostarp 2009. gada 11. jūnija atzinums, neietilpstot apstrīdēto lēmumu pamatojumā, jāuzskata, ka Komisija, savos lēmumos balstīdamās uz kāda zinātniska avota atzinumiem, šos atzinumus iekļauj vērtējumā, kas tai jāveic, pieņemot lēmumus un šo lēmumu pamatojumā. Tādējādi, ciktāl šajos lēmumos Komisija apgalvo, ka balstās uz *EFSA* 2005. gada un 2009. gada atzinumos veikto zinātnisko novērtējumu – taču neminot *EFSA* 2004. gada atzinumu – un uz tiem atsaucas kādos preambulas apsvērumos, šo atzinumu saturs ir šo lēmumu pamatojuma neatņemama sastāvdaļa (šajā ziņā un pēc analogijas skat. Vispārējās tiesas 2003. gada 18. decembra spriedumu lietā T-326/99 *Fern Olivieri/Komisija un EMA, Recueil*, II-6053. lpp., 55. punkts).
- 92 Tāpēc jākonstatē, ka apstrīdēto lēmumu projektu papildināšana ar preambulas apsvērumiem, kuros ir atsauce uz jaunu *EFSA* atzinumu zinātniska pamatojuma veidā, ir grozījums, kas atspēko visus apgalvojumus par minēto lēmumu identiskumu ar agrākajiem projektiem un priekšlikumiem.
- 93 Otrām kārtām Komisija apgalvo, ka grozīto projektu papildināšana ar jauniem apsvērumiem neesot grozījums pēc būtības, bet gan esot darīta gluži vienkārši tālab, lai konsolidētu apstrīdēto lēmumu pamatojumu atbilstoši *EFSA* Konsolidētajam 2009. gada atzinumam. Proti, šajā atzinumā esot apstiprināti agrākie *EFSA* atzinumi, jo tajā būtībā vienlīdz ir secināts, ka gēna *nptII* izmantošana ir droša.
- 94 Šajā ziņā jāatgādina, ka, izsakoties pašas Komisijas vārdiem, 2008. gada maijā uzsāktā atkārtotas apspriešanās ar *EFSA* procesa “vajadzība” radās “daļēji no šaubām, kas paustas [kādas NVO] 2008. gada februāra vēstulē un Dānijas [pārtikas un] lauksaimniecības un vides ministru 2008. gada marta vēstulē”, un no tām izrietošās zinātniskās neskaidrības. Šīs šaubas bija jautājumā par pretrunām starp *EFSA* atzinumiem konkrēti par kartupeļiem *Amflora* un *EFSA* vispārīgo 2004. gada atzinumu par ARM gēniem, lasot to kopā ar *EMA* 2007. gada pārskatu par ārstniecisko nozīmi, kāda ir antibiotikām, pret kurām gēnam *nptII* ir rezistence.
- 95 No tā izriet, ka papildināšana ar jauniem apsvērumiem nebija darīta gluži vienkārši tālab vien, lai konsolidētu apstrīdēto lēmumu pamatojumu, bet gan arī lai saskaņā ar jauno pilnvarojumu, ko Komisija piešķīrusi *EFSA* 2008. gada 14. maijā, izskaidrotu vairākas pretrunas starp agrākajiem atzinumiem un kļiedētu valdošo zinātnisko nenoteiktību, jo bija jāatbild uz kādas NVO un Dānijas ministru vēstulēs izteiktajiem iebildumiem pēc būtības. Taču jāuzskata, ka *EFSA* dibināta vai nedibināta atbilde uz šiem iebildumiem pēc būtības ir svarīga minēto lēmumu pamatojuma sastāvdaļa, kas groza akta būtību un tajā nolemtā saturu.
- 96 Turklāt, runājot par Komisijas apgalvojumu, ka *EFSA* Konsolidētajā 2009. gada 11. jūnija atzinumā esot vienīgi apstiprināti risku novērtējumi, kas izriet no *EFSA* agrākajiem atzinumiem (un minēti agrākajos Komisijas atļaujas lēmumu projektos un priekšlikumos laikā, kad tie tika iesniegti komitejām un Padomei), arī secinot, ka gēna *nptII* izmantošana ir droša, ir jākonstatē, ka minētais atzinums ir jauns novērtējums pēc būtības, nevis viens vienīgs formāls apstiprinājums attiecībā uz *EFSA* 2004. gada un 2005. gada atzinumos, kā arī *EFSA* 2007. gada pārskatā ietvertajiem ziņojumiem par risku novērtējumiem. Šis konstatējums ir balstīts gan uz jaunajā pilnvarojumā, ko *EFSA* saņēmusi, teikto, gan uz lielajām atšķirībām starp *EFSA* jauno atzinumu un agrākajiem atzinumiem.
- 97 Pirmkārt, jau no paša jaunā pilnvarojuma, ko Komisija 2008. gada 14. maijā piešķīrusi *EFSA* un kas minēts Lēmuma 2010/135 preambulas 11. apsvērumā un Lēmuma 2010/136 preambulas 7. apsvērumā, noteikumu formulējuma ir redzams, ka jaunais atzinums, ko lūgts sagatavot *EFSA*, nevarēja būt apstiprinošs vien. Pirmkārt, *EFSA*, “ņemot vērā” agrākos atzinumus un pārskatus, bija “jāizskaidro iemesli” un “īsumā jāizklāsta argumentācija”, kāpēc tā izdarījusi savus secinājumus. Šis formulējums apliecina, ka Komisija prasīja, lai *EFSA* sagatavotu jaunu zinātnisko argumentāciju, kurā, lai arī ņemot vērā agrākos atzinumus un pārskatus, bija jāizskaidro un jāpapildina to pamatojums vai pat jāmaina tajos izdarītie secinājumi. *EFSA* vajadzību pārskatīt savas agrākās zinātniskās analīzes turklāt apstiprina tas, ka vēlāk, Komisijai izpildot *EFSA* izteikto lūgumu, konsolidētā atzinuma iesniegšanas termiņš

salīdzinājumā ar sākotnējā pilnvarojumā noteikto tika pagarināts par sešiem mēnešiem. Otrkārt, *EFSA* bija jānorāda, kā šis jaunais atzinums varētu ietekmēt tās pašas agrāk veiktos atsevišķu ARM ģenus ietverošo ģenētiski modificēto augu novērtējumus. Tas apliecina arī, ka Komisija no *EFSA* sagaidīja ciešā sadarbībā ar *EMA* pārskatītu zinātnisko analīzi, kas varētu no jauna ietekmēt citu ĢMO novērtējumu. Treškārt, Komisija pielikumā pievienoja kādas NVO un Dānijas valdības vēstules. Tas mudina domāt, ka *EFSA* bija jāklieš šajās vēstulēs apgalvotās pretrunas.

- 98 Otrkārt, jānorāda trīs lielas atšķirības starp Lēmuma 2010/135 preambulas 12. apsvērumā un Lēmuma 2010/136 preambulas 8. apsvērumā minēto *EFSA* Konsolidēto 2009. gada atzinumu un agrākajiem *EFSA* atzinumiem, lai arī nav jāspriež par katrā šajā atzinumā veiktā risku novērtējuma pamatotību. Šoreiz šīs atšķirības attiecas uz attiecīgi grozīto projektu un agrāko atļaujas lēmumu pamatā esošo zinātnisko atzinumu avotu, šajos atzinumos izdarīto secinājumu saturu un mazākuma atzinumu esamību šajos atzinumos. Pirmkārt, *EFSA* Konsolidēto 2009. gada atzinumu ir sagatavojuši vairāk autoru nekā vienas vienīgas ĢMO grupas sniegto 2004., 2005. un 2007. gada atzinumu un pārskatu gadījumā, jo to ir gatavojusi arī *BIOHAZ* grupa, un saskaņā ar Komisijas jauno pilnvarojumu tas ir gatavots ciešā sadarbībā ar *EMA*. Otrkārt, *EFSA* Konsolidētā 2009. gada atzinuma secinājumos, uz kuriem ir balstīti grozītie priekšlikumi, ir vairāk uzsvēta zinātniskā neskaidrība (“nav pilnībā saprasts”, “ierobežojumi”, “neskaidrības”, “mazticams”) un draudi (“pamats globālām bažām”) nekā *EFSA* 2005. gada atzinuma secinājumos (“nav iemesla pieņemt”, “neradītu papildu risku”, “nekāds nozīmīgs risks”, “kaitīga ietekme uz vidi nav nedz novērota, nedz iespējama”) un *EFSA* 2007. gada pārskatā (“netiks apdraudēta”, “ļoti niecīgā varbūtība”, “ļoti mazticams”, “nerada risku”), uz kuriem ir balstīti agrākie projekti. Treškārt, *EFSA* Konsolidētajā 2009. gada atzinumā ir divu *BIOHAZ* grupas locekļu sniegtie mazākuma atzinumi, kuros ir uzsvēta zinātniskā neskaidrība, savukārt *EFSA* 2005. gada atzinumos un *EFSA* 2007. gada pārskatā mazākuma viedokļu nebija.
- 99 Ievērojot šos apstākļus, jākonstatē, ka Komisijas apgalvojums, ka *EFSA* Konsolidētais 2009. gada atzinums esot vienīgi agrākos *EFSA* atzinumus apstiprinošs atzinums, neatbilst faktiem.
- 100 Turklāt jānorāda, ka šis apgalvojums ir pretrunā citiem Komisijas apgalvojumiem, kas izteikti tās procesuālajos rakstos gan šajā tiesvedībā, gan tiesvedībā, kurā pieņemts iepriekš 53. punktā minētais rīkojums lietā *BASF Plant Science* u.c./Komisija.
- 101 Pirmkārt, minētais apgalvojums ir pretrunā iebildumu raksta 25. punktam, kurā redzams, ka *EFSA* atzinumi pirms 2009. gada atzinuma, pēc pašas Komisijas viedokļa, nebija gluži skaidri un “nepārprotami” un ka tajos bija “pretrunas”. Taču vairākos savu iebildumu rakstu punktos Komisija uzsver, ka *EFSA* Konsolidētais 2009. gada atzinums esot “pilnīgs” un minētajā atzinumā ietvertā risku analīze esot “izsmēloša”. Komisija turklāt vedina domāt, ka tās vērtējumā *EFSA* 2009. gada atzinumā ir darīts kas krietni vien vairāk, nekā vien apstiprināti agrākie risku novērtējumi, jo šis atzinums, tās ieskatā, esot pilnīgs un izsmēlošs, turpretim agrākajos atzinumos esot bijušas neskaidrības un pretrunas.
- 102 Otrkārt, minētais Komisijas apgalvojums ir pretrunā šīs lietas materiāliem pievienotajam iebildumu rakstam, ko tā iesniegusi tiesvedībā, kurā izdots rīkojums lietā T-293/08 *BASF Plant Science* u.c./Komisija (iepriekš 53. punkts). Tajā Komisija vispirms vērsa uzmanību uz šīs lietas “pašu būtību”, proti, saviem “pieņēmumiem, ņemot vērā informāciju, kurā konstatētas [...] pretrunas starp zinātniskajiem atzinumiem”. Pēc tam tā norādīja, ka “*EFSA* [nebija] savā 2007. gada pārskatā paredzējusi ārstnieciskās nozīmes kritēriju, [neņemdamā] vērā nedz [*EMA*] atzinumu, nedz PVO atzinumu”, šādi atkāpjoties no *EFSA* 2004. gada atzinuma kritērijiem. Tāpēc tā uzskatīja, ka “jautājums [bija] vienīgi par to, ka jānoskaidro, vai 2004. gada atzinumā un 2007. gada pārskatā izdarīto secinājumu pamatā esošās argumentācijas un pamatojuma starpā [valdīja] saskaņotība”. Visbeidzot, tā aizbildinājās ar savu “pieņēmumu, ņemot vērā piesardzības principu, noskaidrot šīs pretrunas, tālab tā [apsprīdās ar *EFSA*]” un tāpēc tā neesot vainojama nekādā bezdarbībā.

- 103 No šiem apgalvojumiem ir redzams, ka Komisija, vismaz pēc tam, kad tā bija saņēmusi kādas NVO un Dānijas valdības vēstules, uzskatīja, ka *EFSA* 2007. gada pārskats, kurā bija rodamas pretrunas ar *EFSA* 2004. gada atzinumu, lasot to kopā ar *EMA* 2007. gada pārskatu, bija pārāk nenoteikts zinātniskais pamatojums, lai pieņemtu regulatīvajām komitejām un Padomei jau iesniegto lēmumu priekšlikumus, un ka, ņemot vērā valdošo zinātnisko nenoteiktību, tai atbilstoši piesardzības principam bija atkārtoti jāapspriežas ar *EFSA* tālab, lai gūtu skaidrojumus par to, kā zinātniski novērtēti ar kartupeļiem *Amflora*, it īpaši gēnu *nptIII*, saistītie riski.
- 104 Tāpēc Komisijas argumenti par apstrīdēto lēmumu identiskumu ar agrākajiem projektiem un priekšlikumiem vai vismaz grozījumu pēc būtības neesamību ir jānoraida kā nedibināti.
- 105 Turklāt jāuzskata, ka faktiskie apstākļi Vispārējās tiesas 2006. gada 13. septembra spriedumā apvienotajās lietās T-217/99, T-321/00 un T-222/01 *Sinaga*/Komisija (Krājums, II-67. lpp., 90.–96. punkts), uz kuru atsaukdamās Komisija apgalvo, ka jaunajos preambulas apsvērumos papildinātais pamatojums “nekādi negroza akta būtību” (iepriekš minētais spriedums lietā *Sinaga*/Komisija, 95. punkts), ir jāatšķir no šīs lietas faktiskajiem apstākļiem. Pirmkārt, iepriekš minētais spriedums lietā *Sinaga*/Komisija bija par vadības procedūru Lēmuma 1999/468 4. panta izpratnē, nevis regulatīvo procedūru tā paša lēmuma 5. panta izpratnē. Vadības procedūrā Komisija pieņem pasākumus, kuri jāpieņem nekavējoties, un, ja tie nesaskan ar komitejas atzinumu, Komisija savus jau pieņemtos pasākumus nosūta Padomei, kuras rīcībā ir trīs mēneši, lai pieņemtu citu lēmumu. Citādi ir regulatīvajā procedūrā, kurā, ja paredzētie pasākumi nesaskan ar komitejas atzinumu vai, kā tas noticis šoreiz, atzinums nav sniegts, Komisija pasākumus nepieņem, bet nekavējoties iesniedz Padomei priekšlikumu. Turklāt iepriekš minētajā lietā *Sinaga*/Komisija tika spriests par procedūras posmu pēc izskatīšanas (cukura vadības) komitejā, nevis pēc izskatīšanas Padomē, kā tas ir šajā lietā. Visbeidzot iepriekš minētajā lietā *Sinaga*/Komisija komiteja pirms papildināšanas ar jauno pamatojumu, kas nekādi negroza akta būtību, puda “pozitīvu atzinumu” un tādējādi “apstiprināja” (iepriekš minētais spriedums lietā *Sinaga*/Komisija, 91.–95. punkts) Komisijas ierosinātos pasākumus atšķirībā no šīs lietas, kurā komiteja nevarēja dot pozitīvu atzinumu.
- 106 Trešām kārtām Komisija apgalvo, ka nav kavējusies abu atļaujas lēmumu pieņemšanā pēc tam, kad Padome nav paudusi nostāju par ierosinātajiem pasākumiem. Tā apgalvo, ka tai toreiz bijis laiks, lai lūgtu papildu zinātnisko atzinumu, un ka Lēmuma 1999/468 5. panta 6. punktā atšķirībā no tā paša lēmuma 5. panta 4. punkta nav vārda “nekavējoties”.
- 107 Šajā ziņā uzreiz jāpiebilst, ka apstrīdēto lēmumu tiesiskuma defekts ir saistīts nevis ar to, cik ilgi tika pieņemti minētie lēmumi pēc tam, kad Padomei tās 2007. gada 16. jūlija un 2008. gada 18. februāra sesijās bija iesniegti sākotnējie priekšlikumi, bet gan ar to, ka nav iesniegti grozītie atļaujas lēmumu projekti kompetentajām regulatīvajām komitejām un vajadzības gadījumā Padomei.
- 108 Tāpēc Komisijas arguments par to, ka apstrīdēto lēmumu pieņemšanā tā neesot kavējusies, ir jānoraida kā neefektīvs.
- 109 Turklāt jāuzskata, ka šā argumenta pamatošanai Komisijas izdarītā atsaukšanās uz Tiesas 1999. gada 18. novembra spriedumu lietā C-151/98 P *Pharos*/Komisija (*Recueil*, I-8157. lpp.) šajā lietā ir nevietā. Proti, iepriekš minētais spriedums lietā *Pharos*/Komisija attiecās uz procedūras posmu starp izskatīšanu komitejā un izskatīšanu Padomē, kurā Tiesa atzina, ka Komisijai bija zināms laiks, lai lūgtu jaunu zinātnisko atzinumu pirms priekšlikuma iesniegšanas Padomei, lai jau priekšlaikus rastu kompromisa risinājumu un tādējādi izvairītos no tā, ka Padome vēlāk šo priekšlikumu noraidītu (iepriekš minētais spriedums lietā *Pharos*/Komisija, 22.–27. punkts). Turpretim šajā lietā Komisijas apgalvojumi attiecas uz procedūras posmu pēc tam, kad nav bijis Padomes lēmuma, kad saskaņā ar Lēmuma 1999/468 5. panta 6. punkta trešo daļu Komisijas ziņā ir pieņemti pasākumus, kādi tie tiek ierosināti, bet ne vairs tos grozīt.

- 110 Visbeidzot, lai arī gluži tāpat, kā to dara Komisija, ir jāuzsver ĢMO TA “izteiktais politiskais delikātums” un šā “jautājuma sarežģītums”, tomēr tieši tādēļ Komisijai būtu jābūt pienākamam iesniegt grozītos kartupeļu *Amflora* atļaujas lēmumu projektus kompetentajām regulatīvajām komitejām un vajadzības gadījumā Padomei.
- 111 No šiem apsvērumiem izriet, ka ar Komisijas argumentiem, tā kā tie ir nedibināti vai neefektīvi, nav novēršams, ka Vispārējā tiesa pēc savas ierosmes izskata jautājumu par apstrīdēto lēmumu tiesiskumu skarošu būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu un šādu pārkāpumu konstatē. Turklāt jāatzīst, ka, tā kā, pirmkārt, Komisijas kompetence pieņemt minētos lēmumus bija pakārtota nosacījumam, ka tai jāievēro regulatīvā procedūra, un, otrkārt, tā nav iesniegusi regulatīvajām komitejām grozītos pasākumu projektus, kas ir šo lēmumu pamatā, šie lēmumi nav pieņemti atbilstoši Lēmuma 1999/468 5. panta 3. un 6. punktam. Tādējādi tas, ka Komisijas kompetencē nebija pieņemt strīdīgos lēmumus, izriet jau no paša iepriekš 87. punktā konstatētā būtisku procedūras noteikumu pārkāpuma.

Par prasību atcelt lēmumus

- 112 Ievērojot visu iepriekš izklāstīto un bez vajadzības izvērtēt Ungārijas izvirzīto pamato pamatotību, prasība atcelt lēmumus ir jāapmierina galvenokārt izvirzītajos prasījumos.
- 113 Līdz ar to apstrīdētie lēmumi saskaņā ar LESD 264. panta pirmo daļu jāpasludina par spēkā neesošiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 114 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Ungārijas prasījumiem.
- 115 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punktam dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tātad Francijas Republika, Luksemburgas Lielhercogiste, Austrijas Republika un Polijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

nospiež:

- 1) **atcelt Komisijas 2010. gada 2. marta Lēmumu 2010/135/ES par kartupeļu produkta (*Solanum tuberosum* L. EH92-527-1 linija), kas ģenētiski modificēts, lai palielinātu amilopektīna saturu cietē, laišanu tirgū saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/18/EK un Komisijas 2010. gada 2. marta Lēmumu 2010/136/ES, ar ko ļauj laist tirgū barību, kas ražota no ģenētiski modificētiem kartupeļiem EH92-527-1 (BPS-25271-9), un ar ko pieļauj nejaūšu vai tehniski nenovēršamu šo kartupeļu sastopamību pārtikā un citos barības produktos, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1829/2003;**
- 2) **Eiropas Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina Ungārijas tiesāšanās izdevumus;**
- 3) **Francijas Republika, Luksemburgas Lielhercogiste, Austrijas Republika un Polijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

Labucka

Frimodt Nielsen

Kancheva

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2013. gada 13. decembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas	2
Ģenētiski modificēto organismu tirdzniecības atļaujas izsniegšanas sistēma	2
Regulatīvā procedūra	3
Tiesvedības priekšvēsture	4
Produkts, uz kuru attiecas atļauja	4
Atļaujas pieteikumi	5
Risku novērtējumi un komitoloģijas procedūras	5
Atļaujas lēmumi	8
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	10
Juridiskais pamatojums	11
Par regulatīvās procedūras procesuālo noteikumu ievērošanu	12
Par faktiem	12
Par pienākuma iesniegt apstrīdēto lēmumu grozītos projektus kompetentajām regulatīvajām komitejām ievērošanu	13
Par apstrīdēto lēmumu identiskumu ar agrākajiem projektiem jeb grozījumu pēc būtības neesamību	14
Par prasību atcelt lēmumus	18
Par tiesāšanās izdevumiem	18